

Demeter info juli 2023 nr.94

Jubileumlogo

Het 100 jarig jubileum komt naderbij. Werkgroepen bereiden een mooi programma voor met een festival/viering op Warmonderhof (19 mei) een wetenschappelijk congres (najaar 2024) en door het jaar heen activiteiten op de boerderijen en in de biologische winkels. Het aanmelden van activiteiten is nu al mogelijk via ellen.winkel@bdvereniging.nl voor plaatsing op de website van de BD vereniging. Na interactie met aantal stakeholders hebben we het internationale jubileumlogo aangepast.

Dit logo kan door al onze gecertificeerden gebruikt worden op website, producten en promotiematerialen. info: info@stichtingdemeter.nl

BIODYNAMISCH

AL 100 JAAR LANDBOUW VAN DE TOEKOMST

Uitnodiging inspiratiebijeenkomst 100 jaar biodynamische landbouw

8 november conferentieoord Antropia

De biodynamische impuls die in 1924 ontstond vanuit de landbouwcursus, heeft zich in een eeuw tot een wereldwijde beweging uitgestrekt en aan vele landbouwkundige en maatschappelijke vernieuwingen bijgedragen. Het voeden van de bodem, dieren verzorgen naar hun aard, de relatie tussen bodemgezondheid en humane gezondheid krijgen steeds vaker ingang in het huidige vocabulaire en handelen. Evenals nieuwe sociaaleconomische verbindingen tussen landbouw en zorg, tussen boer en burger, tussen grondbezit en grondgebruik.

8 november staan we stil bij ons naderend 100 jarig jubileum. We nodigen hierbij onze licentiehouders en beroepsleden van de BD Vereniging van harte uit voor deze 'warming – up' bijeenkomst. Hoe staan we ervoor? Hoe kunnen we maatschappelijke vernieuwing verder vorm geven? Wat voor plannen leven er al en hoe kun je als boer, burger, handelaar of winkelier meedoen?

Programma

- 14.30 inloop koffie/thee
- 15.00 – 15.30 Preview van de Aardedans door Daedae, een prachtige dans en vertelvoorstelling die we op zoveel mogelijk bd bedrijven willen laten spelen.
- 15.30– 16.15 Overzicht van de jubileumplannen en aanhaakmogelijkheden door Bert van Ruitenbeek, directeur Stichting Demeter
- 16.15– 17.00 Tineke van den Berg, voorzitter Stichting Demeter over de betekenis van 100 jaar biodynamische landbouw vanuit de beschreven wordingsgeschiedenis door Manfred Klett. *“Von der Agrartechnologie zur Landbaukunst”* naar waar we nu staan met de uitdagingen van vandaag.
- 17.00 - pauze en snack

U kunt zich hier [Aanmelden](#)

Licentiehoudersbijeenkomst Stichting Demeter

Hierbij nodigen we u ook van harte uit voor de aansluitende jaarlijkse Licentiehoudersbijeenkomst in aanwezigheid van bestuurders, commissieleden en bureaumedewerkers.

- 17.30 – 18.00 Uitwisseling n.a.v. de uitkomsten van een ‘tevredenheidsonderzoek’ (volgt dit najaar) Hoe denken onze boeren, handelaren en verwerkers over het functioneren van de Stichting, over de certificering, over Collegiale Toetsing, over de informatie-uitwisseling, over inspraak, de promotieactiviteiten over Collegiale Inspiratie, de samenwerking met de BD Vereniging?
- 18.00 – 18.30 Uitwisseling over de toekomst van het Demeter keurmerk. Over de marktontwikkeling. Over training en ontwikkeling. Wat gaat goed, wat kan beter, anders?
- 18.30 -19.30 Biodynamisch buffet

U kunt zich hier [Aanmelden](#)

Wakker worden voor onze keuzevrijheid

Stichting Demeter speelt een actieve rol in het voorkomen van deregulering van nieuwe technieken van genetisch modificatie waaronder CRISPR Cas. Een voorstel daartoe komt dezer dagen naar buiten vanuit de Europese Commissie. Onze lobby betreft zowel het onder de aandacht brengen in de media van de bedreiging voor de biologische en biodynamische landbouw die dit – al uitgelekte – voorstel met zich meebrengt. als ook de juiste mensen in stelling brengen qua lobby. Met name het Demeter gecertificeerde zaadteeltbedrijf De Bolster speelt hier een belangrijke rol in. Verder hebben we bijgedragen aan de kennis van de bio sector en onze kopers over wat er nu op het spel staat. De petitie die nu rond gaat is mede het resultaat van deze inzet, aangespoord door onze koepelorganisatie Biodynamic Federation Demeter International die in Brussel eerder 420.000 handtekeningen overhandigde aan eurocommissaris Frans Timmermans. Belangrijk om ook deze Nederlandse petitie (geïnitieerd door Odiin) te ondertekenen omdat juist onze regering tot de grootste voorstanders van deregulering te boek staat. Politiek gaan er inmiddels meer stemmen op om het recht van de bio sector om gentech vrij te kunnen blijven, te waarborgen middels ook een etiketteringsplicht op het voedsel. zie [petitie](#)

WAKKER WORDEN...

**MIJN ETEN,
MIJN KEUZE!**

HOUD ONS VOEDSEL GENTECHVRIJ

Demeter weken 40 en 41

De voorbereidingen voor de Demeter weken zijn in volle gang. We borduren voort op de campagne van vorig jaar met titel 'Eet meer impact', maar nu uitgebreid met 'Geef het leven door'

Daarvoor komt er een nieuwe banner, nieuwe schapkaarten voor in de winkels, een Demeter magazine en ook een online quiz ter verspreiding op social media.

Verkoopt u Demeter producten in de biologische winkels, neem dan contact op met uw afnemer hoe u kunt aanhaken met extra aandacht, een proeverij of winkelactie.

Collegiale Inspiratie

Drie bestuurders van Stichting Demeter hebben onlangs het initiatief genomen om handelaren en verwerkers uit te nodigen voor een bijeenkomst over de marktontwikkeling voor Demeter. Deze zogenaamde Collegiale Inspiratie werd gehouden op 11 mei j.l. op biodynamische boerderij de Hondspol. De opkomst was met zo'n 30 deelnemers hoog en het enthousiasme van de aanwezigen was groot. Biodynamisch heeft unaniem voor alle deelnemers een positieve associatie en brengt daarmee goede motivatie om samen te werken voor de marktontwikkeling. Het is juist de opzet van de initiatiefnemers – Ronald van Marlen, Rudi Gerding en Peter Lamet - om dat in een open sfeer te doen en te kijken waar de energie zit om kennis en informatie te willen delen en samen projecten te ontwikkelen. Eén van de voorliggende vragen was hoe je als handelaar, verwerker het 'biodynamische' op het eigen bedrijf en met de medewerkers zichtbaar en erfahrbaar kunt maken en de verbinding met de producent kunt versterken. Als u meer info wilt of uitgenodigd wilt worden voor een volgende bijeenkomst, neem dan contact op via bert@stichtingdemeter.nl

---

15 juni kwamen bestuur, commissies en bureau samen voor vergaderingen en gezamenlijke bijeenkomsten. Eerst bij de Groene Winkel in Zeist en daarna bij Rudi Gerding (penningmeester stg. Demeter) zijn Demeter boerderij 't Oude Klooster in Werkhoven.

Matty Vink vertrekt

Na bijna twee jaar van uiterst plezierige samenwerking heeft Matty Vink besloten haar contract als certificeerder landbouw dat loopt tot november niet te willen verlengen. Zowel gezien haar deskundigheid, haar vrolijke aard en grote inzet betreuren we het zeer, maar respecteren de keus van Matty die haar hart volgt richting groentetuinder. We wensen haar daarbij veel succes!

Matty: "Naast mijn werk als certificeerder landbouw bij Demeter ben ik sinds een jaar ook steeds meer betrokken geraakt als groentetuinder bij de nieuwe CSA tuinderij Proeftuin van Linschoten. In de praktijk blijken beide hele mooie banen lastig te combineren in één werkweek en één hoofd. Mijn droom om groentetuinder te worden, heeft me uiteindelijk de moeilijke beslissing doen nemen om afscheid te nemen van Stichting Demeter. Ik wil op voorhand alle lieve en

stimulerende mensen ín en óm Stichting Demeter bedanken voor deze leerzame, inspirerende en prettige tijd."

Matty werkte 16 uur per week in deeltijd samen met Rixt Derks. Rixt blijft haar werkzaamheden op dezelfde voorwaarden voortzetten. We zoeken op korte termijn vervanging. Zie onderstaande vacature.

Vacature deeltijd certificeerder landbouw

16-20 uur p.w.

Met het vertrek van Matty Vink komt er een plek vrij voor duo-baan samen met Rixt Derks als certificeerder landbouw. De vacaturetekst kunt u vinden op onze website. ([vacature](#))

Verspreiding van deze vacature is zeer welkom! Meer informatie: rene@stichtingdemeter.nl

---

Members Assembly 2023

Zoals ieder jaar was er tijdens de MA de mogelijkheid om feedback te geven op voorgestelde wijzigingen. Het betreft een klein aantal wijzigingen met een beperkte impact.

In twee sessies zijn de voorgestelde wijzigingen besproken:

Landbouw

1. *Wijziging in de gewasrotatie voor de gespecialiseerde glastuinbouwteilers.* Eis:
Gewasrotatie glastuinbouw: Meerdere variëteiten of gewassen parallel aanwezig in de kas. Deze wijziging betreft het weghalen van het woord variëteit in de rotatie. Het dient ofwel gewasrotatie te zijn, waarbij evt. groenbemester ook als gewas kan meetellen. Een biodynamische of zaadvaste variant van een gewas mag ook als apart gewas tellen. Het is een verduidelijking van de vorig jaar internationaal aangenomen motie over glastuinbouw
2. *Omschakelen van nieuwe arealen of bedrijven.* Het omschakelen van grond naar Demeter landbouwgrond is niet toegestaan als het eerst beschermde of natuurlijke eco-sytemen betrof. Er is discussie over de data die zouden moeten gelden en genoemd zijn: De datum voor het kappen of omvormen van beschermde natuurgebieden zoals regenwoud betreft in ieder geval verboden al dit na 01-01-2000 heeft plaatsgevonden. Voor natuurlijke eco-sytemen zou dit verbod gelden voor percelen getransformeerd na 01-01-2020. Het internationale standards-committee zal kijken naar de suggesties zoals goede definities van terminologie en naar evt. uitzonderings- en/of ontheffingsmogelijkheden. Voor Nederlandse en Vlaamse bedrijven zal dit niet veel impact hebben in de praktijk

Verwerking: toevoegen van twee groeiende productgroepen

1. Nieuw : productsectie cacao, chocolade voorwaarden. Deze voorwaarden zijn in een werkgroep met betrokkenen voorbereid. Er was op een aantal punten nog discussie (bv. het maximale gewicht van de zakken dat getild mag worden, toegestane energiebronnen bij het drogen van de bonen).
2. Nieuw : Koffie, thee en kruidentheo : Ook hiervoor zijn nieuwe voorwaarden via een motie door een werkgroep voorbereid. Deze motie kan op veel steun rekenen.
3. Minimumprijs Demeter cacao: Er ligt een motie voor om een minimumprijs in te voeren voor Demeter cacao. Uit de discussie bleek dat er waarschijnlijk onvoldoende steun is voor een vaste minimumprijs. Omdat prijsvorming en eerlijke verdeling in de keten wel belangrijk is, zal er gekeken worden naar daarvoor geschikte mechanismen, zoals bv. round tables met alle stakeholders.

De teksten van de voorgestelde moties kunnen bij René Heusschen worden opgevraagd: rene@stichtingdemeter.nl In september worden ze ter stemming voorgelegd aan alle certificerende landen. Op de motie over de minimumprijs na zullen de overige moties naar verwachting worden aangenomen.

Dubbeldoel kippen symposium

Op 1 juni jl waren wij aanwezig bij het symposium over dubbeldoelkippen. Georganiseerd door Bionext, Fair Poultry en onderzoekers van de faculteit Diergeneeskunde aan de Universiteit Utrecht. De hamvraag was: is er toekomstperspectief voor de dubbeldoelkip? Zo'n 60 geïnteresseerden waren aanwezig, waaronder diverse pluimveehouders, beleidsmakers, dierenartsen, veevoerfabrikanten en onderzoekers. Er ontstond een levendig debat waarbij de diverse ervaringen uit de zaal naar voren kwamen.

Zowel Hans Fuchs (Bionext) als Olivier Wegloop (Kipster) schetsten als spreker een beeld van de huidige situatie in de pluimveesector, en de ontwikkelingen in het publieke debat over dierenwelzijn. Bas Rodenburg (UU) presenteerde resultaten van het internationale PPILOW project, waarin o.a. de mening van Europese consumenten over koopgedrag en dierenwelzijn werd bevestigd. Ook ging hij in op de technische prestaties van koppels dubbeldoelkippen uit het PPILOW onderzoek, waarbij ei-kwaliteit van deze koppels gemeten werd. Voor meer info hierover [zie ppilow](#)

Vera Bavinck, dierenarts bij Fair Poultry presenteerde de resultaten van de Nederlandse studiegroep dubbeldoelkippen en kwam met een technische berekening van productiekosten. Wie dit onderzoek wil volgen [zie hier](#).

Door verschillende stellingen met het publiek te bespreken, en een gevarieerd panel te bevragen, kon de organisatie concluderen dat de meerderheid van de aanwezigen inderdaad toekomst ziet voor de dubbeldoelkip. Vooral door het robuuste karakter van de kip: een eierproductie waarbij minder én minder hoogwaardig voer goed mogelijk is. Reststromen zijn daarbij een interessant onderwerp, dat nader onderzoek verdient.

Ook het vraagstuk van de haantjes blijft op de agenda: zowel aan *in ovo* selectie als aan het grootbrengen van hanen kleven momenteel nog praktische en morele bezwaren, die in het debat aan bod kwamen.

Demeter was op locatie en social media actief tijdens de 'Kalf bij Koe' maand georganiseerd door Caring Farmers. Hier bij Gerard Keurentjes met uitleg over zijn systeem met pleegmoeders

en stripbeweiding. Stichting Demeter verzorgt de aanvullende inspecties voor de Demeter melkveehouders die onder het 'Kalf bij Koe' label leveren.

Verdiepingscursus BD landbouw

Zit jij met onopgeloste vragen over de BD landbouw of wil je al langer jouw kennis over de BD landbouw in de diepte en breedte verkennen en ervaren? Dan is de Verdiepingscursus BD landbouw iets voor jou. Komende september start deze jaarcursus, een initiatief van de BD vereniging en de Warmonderhof. In 8 vrijdagen neemt een gevarieerd aantal ervaren docenten/deskundigen je mee langs allerlei thema's in de BD en er wordt vanuit verschillende invalshoeken naar gekeken. Meer weten? zie [Aereswarmonderhof](#)

Werkplaatsen Kringlooplandbouw

Op 5 juli start de wervingscampagne van werkplaatsen Kringlooplandbouw. Dit is een initiatief van de BD vereniging in samenwerking met het Louis Bolk Instituut en LandCo. Gedurende 2 jaar worden op 6 BD-bedrijven 12 vierdaagse trainingen gegeven over kringlooplandbouw. De cursus is bedoeld voor agrarische ondernemers die willen werken aan een een gezonde bodem, een duurzaam landbouwbedrijf en hun verdienmodel willen verbeteren door lagere kosten en minder inputs van buitenaf. In de cursus wordt kennis aangereikt over het sluiten van de kringlopen. In de huiswerkopdrachten wordt concreet toegewerkt naar een kringloopplan dat past bij het eigen bedrijf van de deelnemer. De deelnemende werkplaatsen zijn BD bedrijven met heel verschillende bedrijfsprofielen, van bollenteelt tot varkenshouderij. Er is voor ieder die overweegt deel te nemen iets passends.

Mochten er boeren zijn in jouw regio, die wel duurzamer willen, maar nog niet weten hoe, wijs ze dan op deze [training](#).

Met vragen kun je terecht bij [Jorien Quirijnen](#) projectleider 06-18962011

Vrijdag 7 juli Caring Farmers dag op Warmonderhof

Mooi programma over relevante thema's als bodem, dierenwelzijn en zaadvaste rassen. Voor [programma](#) en inschrijving.

Mutaties

Nieuwe Licentiehouders Landbouw

- Giessen BIO
- Maatschap Quist
- De Zonnekouter (aspirant)

Nieuwe Licentiehouders Handel & Verwerking

- AJM Bv. Heeft de productie van Joannusmolen overgenomen.
- Bibos/ Onze Bio slager ivm overname Cheesepack
- Crisp BV (goedgekeurd door DLC, nog in process)
- Ecomild
- Cheesepack

Nieuwe Demeter Producten

- Chocolatemakers BV met Brazil 30% caramel en Brazil 65%
- Cheesepack: gesneden verpakte kaas van merk Zuiver Zuivel
- Eosta met verpakt fruit

Opzeggingen/wijzigingen Demeter Verwerkers

- Lema VOF

Opzeggingen/wijzigingen Demeter Landbouw

- Klein Swormink Rural Business

Facebook

Instagram

Website

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).

U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).

Voor een goede ontvangst voegt u info@stichtingdemeter.nl toe aan uw adresboek.